

คอลัมน์ "หอคอยส่องโลก"

Financial Day ฉบับวันพุธที่ 17 มกราคม 2539

วิจิตร สุพินิจ ในสายตาสื่อมวลชน

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์

ในประวัติศาสตร์ธนาคารแห่งประเทศไทย ไม่มีผู้ว่าการคนใดถูกหนังสือพิมพ์ 'เล่นงาน' มากเท่าคุณวิจิตร สุพินิจ ผู้ว่าการคนปัจจุบัน

ในอดีตกาลที่เป็นมา ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยที่ถูกหนังสือพิมพ์โจมตี มักเป็นผู้ที่มีบทบาทในการลดค่าเงินบาท แต่การ 'เล่นงาน' ผู้ว่าการ ธปท. ในกรณีเหล่านี้ มักจะเกิดจากอวิชา เพราะมีความเข้าใจอย่างผิดๆ ว่า การลดค่าเงินบาทเป็นการกระทำที่ทำให้ประเทศชาติเสื่อมเสียศักดิ์ศรี อวิชานี้เองที่ทำให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม สั่งการให้ขึ้นค่าเงินบาท ในทศวรรษ 2490 ชาวบ้านและนักการเมืองบางคนอยากเห็นเงินหนึ่งบาทมีค่าเท่ากับหนึ่งดอลลาร์ โดยมีได้เข้าใจว่า ค่าของเงินก็ดูจะเดียวกับราคาสินค้า จะสูงต่ำเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ของตลาด เมื่อประชาชนและสื่อมวลชนมีความเข้าใจมากขึ้น การโจมตีการลดค่าเงินบาทในช่วงหลังจึงลดน้อยลง

แต่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยในอดีตไม่เคยต้องถูกจับผิดในเรื่องคุณธรรมหรือการประพฤติมิชอบ ผู้ว่าการ ธปท. จึงมีสถานะอันสูงส่งในสังคม นอกจากจะมีหน้ามีตาแล้ว ยังได้รับการยกย่องนับถือจากสาธารณชนโดยทั่วไป ด้วยเหตุดังนี้ ในยามที่นักการเมืองรังแกผู้ว่าการ ธปท. เสี่ยงกันประนามนักการเมืองจะดังขรม

การถอนนายเอกกมล ศิริวัฒน์ ออกจากตำแหน่งรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2538 กำลังมีผลสะท้อนกลับต่อตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยของคุณวิจิตร สุพินิจ และมีไช้เรื่องยากที่คาดเดาสถานการณ์ของคุณวิจิตรในอนาคตอันใกล้

สถานะของคุณวิจิตรตกต่ำลงตามลำดับ นับตั้งแต่เมื่อนายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติเปิดเผยว่า คุณวิจิตรเป็นผู้ขอให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติตรวจสอบการรั่วไหลของข้อมูลลับของสถาบันการเงิน และรายงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาตินี้เองที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังใช้เล่นงานนายเอกกมล

ก่อนหน้านั้น หนังสือพิมพ์หลายฉบับรายงานข่าวในทำนองว่า คุณวิจิตรรู้เห็นเป็นใจกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการเล่นงานนายเอกกมล จนถึงต้องลาออกจาก

ตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และถูกถอนออกจากตำแหน่งรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยในเวลาไล่เลี่ยกัน ความขัดแย้งทางความคิดและศรัทธาไม่กินกันระหว่างคุณวิจิตรกับนายเอกกมลปรากฏเป็นข่าวโดยทั่วไป สื่อมวลชนจำนวนมากเชื่อว่า คุณวิจิตรมีส่วนร่วมรั้งแกนนายเอกกมล รายงานข่าวที่สะท้อนความเชื่อทำนองนี้ปรากฏในหนังสือพิมพ์หลายฉบับ บทสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติจึงช่วยตอกย้ำว่า คุณวิจิตรมีส่วนร่วมในการรั้งแกนนายเอกกมลจริง โดยไม่สนใจว่า นายเอกกมลกระทำคามผิดจริงหรือไม่

ด้วยเหตุที่กระบวนการลงโทษนายเอกกมลเป็นกระบวนการที่ไม่เป็นธรรมและขาดความโปร่งใส นอกจากจะไม่มี การตั้งข้อหาอย่างเป็นทางการ ไม่มีการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหา และเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ยังไม่สามารถเปิดเผยและให้บรรณาธิบายแก่สาธารณชนได้ว่า การลงโทษนายเอกกมลเป็นผลสืบเนื่องจากการกระทำคามผิดอะไรบ้าง ดังนั้น สื่อมวลชนจึงยืนอยู่ข้างเดียวกับนายเอกกมล เพราะเห็นใจที่ถูกรั้งแกน นอกเหนือจากข้อเท็จจริงที่ว่า นายเอกกมลสนิทสนมกับนักข่าวและนักหนังสือพิมพ์บางหมู่บางเหล่ามากเป็นพิเศษ

ข้อที่ทำให้ภาพลักษณ์ของคุณวิจิตรตกต่ำอย่างมากก็คือ การที่คุณวิจิตรใช้วิธีการเกสตาโปในการปกครองลูกน้อง หนังสือพิมพ์ *The Nation* (January 6, 1995) ถึงกับประนามพฤติกรรมเยี่ยงเผด็จการดังกล่าวนี้

เหตุใดคุณวิจิตรจึงเลือกใช้วิธีการเกสตาโป และการตัดสินใจใช้บริการสำนักข่าวกรองแห่งชาติได้ปรึกษาหารือกับผู้บริหารระดับสูงของธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยกันหรือไม่ยังเป็นเรื่องที่ไม่กระจ่าง คุณวิจิตรอาจมีความเห็นโดยบริสุทธิ์ใจว่า การรั่วไหลของข้อมูลลับเกี่ยวกับสถาบันการเงินสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ระบบเศรษฐกิจไทย แต่ทราบดีที่รัฐมนตรีนว่าการตรวจการคลังและคุณวิจิตรยังไม่สามารถแสดงหลักฐานให้สาธารณชนเห็น โดยกระจ่างชัดว่า นายเอกกมลนำข้อมูลลับไปเผยแพร่ และข้อมูลลับที่นำไปเผยแพร่นั้นสร้างความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจไทย ภาพลักษณ์ของคุณวิจิตรก็จะยังคงตกต่ำต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด

คุณวิจิตรน่าจะตระหนักดีว่า วิธีการหาข้อมูลของหน่วยข่าวกรองเป็นวิธีการของอนารยชน รายงานของหน่วยข่าวกรองมิใช่สังธรรม (truth) ที่ต้องยึดถือเป็นคัมภีร์โดยไม่ต้องตรวจสอบ เจ้าหน้าที่หน่วยข่าวกรองนั้นเป็นสัตว์เศรษฐกิจคู่เดียวกับบุคคลโดยทั่วไป มีกิเลสตัณหา มีความต้องการอำนาจ และมีอุดมการณ์อันซ่อนเร้น การรั้งแกนนายเอกกมลอยู่เบื้องหน้าหน่วยข่าวกรองนั่งเทียนเขียนรายงาน หรือจงใจรายงานเท็จ เพื่อเป้าประสงค์บางประการ ประพฤติกรรมของ C.I.A. แห่งสหรัฐอเมริกาในเรื่องเหล่านี้เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไป มิใช่ต้องกล่าวถึงการที่หน่วยข่าวกรองไทยติดป้ายคอมมิวนิสต์แก่ผู้คนจำนวนมาก จนสร้างความทุกข์เข็ญ

แก่คนบริสุทธิ์จำนวนหาน้อยไม่ วิญญูชนผู้มีความเป็นธรรมในหัวใจจึงต้องตั้งข้อกังขาในเบื้องต้นว่า จะเชื่อถือรายงานของหน่วยข่าวกรองได้มากน้อยเพียงใด

แม้คุณวิจิตรจะออกแถลงการณ์ "คำชี้แจงบทบาทธนาคารแห่งประเทศไทย กรณีนายเอกกมล ศิริวัฒน์" เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2539 ภายหลังจากเก็บตัวเงียบเป็นเวลากว่าสองสัปดาห์ แต่ก็สายเกินไป เพราะสื่อมวลชนมี 'คำพิพากษา' เกี่ยวกับคุณวิจิตรแล้วยิ่งแถลงการณ์นั้นขัดแย้งกับบทสัมภาษณ์ของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังด้วยแล้ว ก็ยิ่งเป็นการตอกย้ำว่า 'คำพิพากษา' นั้นถูกต้อง

คุณวิจิตรกล่าวอ้างในแถลงการณ์ว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เพื่อตรวจสอบการรั่วไหลของข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการเงินที่เป็นข้อมูลลับ กฎหมายธนาคารแห่งประเทศไทยและกฎหมายธนาคารพาณิชย์มิได้ให้อำนาจผู้ว่าการ ธปท. ในการใช้วิธีการเสตงาไป ติดตามพฤติกรรมผู้อยู่ใต้การบังคับบัญชา นิติยสาร ผู้จัดการรายรายสัปดาห์ ฉบับวันที่ 15-21 มกราคม 2539 ตั้งข้อกังขาว่า การที่ผู้ว่าการ ธปท. ใช้ให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติติดตามพฤติกรรมของนายเอกกมลเป็นเรื่องชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพราะมาตรา 4 (8) แห่งพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ.2528 ระบุอย่างชัดเจนว่าการปฏิบัติหน้าที่อื่นนอกเหนือจากหน้าที่ปกติต้องได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และสภาความมั่นคงแห่งชาติ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีขณะที่เกิดเหตุการณ์นี้ออกมาปฏิเสธแล้วว่า มิได้รับทราบเรื่องนี้

คุณวิจิตรกล่าวอ้างในแถลงการณ์ว่า การขอใช้บริการเสตงาไปจากสำนักข่าวกรองแห่งชาติเป็นไปโดยมิได้เจาะจงกลุ่มบุคคลเป้าหมาย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มิได้เจาะจงว่าเป็นนายเอกกมล วิญญูชนอดตั้งข้อสงสัยมิได้ว่า เมื่อสำนักข่าวกรองแห่งชาติรับทำงานให้คุณวิจิตรจะไม่ขอคำชี้แนะจากคุณวิจิตรด้วยวาจาหรือทักหรือ ในเมื่อสำนักข่าวกรองแห่งชาติมิได้มีความชำนาญพิเศษในภาคเศรษฐกิจการเงิน บทสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานดังกล่าวตามที่ปรากฏในรายงานหนังสือพิมพ์หลายฉบับก็หลุดปากเรื่องการถูกขอให้ติดตามพฤติกรรมของนายเอกกมล

หากธนาคารแห่งประเทศไทยมิได้เจาะจงบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อเป็นข้อมูลแก่สำนักข่าวกรองแห่งชาติดังที่กล่าวอ้าง และสำนักงานดังกล่าวมิได้รับคำชี้แนะจากคุณวิจิตรด้วยวาจา เหตุใดกระบวนการกรองข่าว จึงไม่เริ่มด้วยการตั้งข้อสงสัยผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เพราะผู้ว่า ธปท. เป็นผู้กุมข้อมูลที่เป็นความลับมากที่สุด และมีโอกาสหาประโยชน์จากข้อมูลลับเหล่านั้นมากกว่าผู้ใด

แถลงการณ์ของคุณวิจิตรหยาบกระด้างการรั่วไหลของข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทเงินทุน เฟิสต์ ซิตี้ อินเวสเม้นท์ จำกัด (มหาชน) หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน (ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 11

มกราคม 2539) สวนกลับทันควันว่า ข้อมูลส่วนนี้รั่วไหลเมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยนำ FCI ออกเผยแพร่ โดยติดต่อนายวิจิต สุรพงษ์ชัย กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารกรุงเทพเป็นคนแรก และนายสม จาตุศรีพิทักษ์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารนครหลวงไทยเป็นคนต่อมา การรั่วไหลของข้อมูลเกิดจากฝีมือของผู้บริหารธนาคารแห่งประเทศไทยเอง

คุณวิจิตรพยายามกันตัวเองออกจากกรณีการถอดถอนนายเอกกมล ด้วยการแถลงว่า รายงานของสำนักข่าวกรองแห่งชาติที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังใช้เป็นฐานในการเล่นงานนายเอกกมลเป็นคนละชุดกับที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับ คุณวิจิตรอ้างว่า เพิ่งรับทราบ รายงานฉบับใหม่ในการประชุมคณะกรรมการ ก.ล.ต.เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2538 อันเป็นวันที่นายเอกกมลถูกกดดันให้ออกจากตำแหน่งเลขาธิการ ก.ล.ต. แต่หนังสือพิมพ์เกือบทุกฉบับก็ว่าได้ตั้งข้อกังขาเกี่ยวกับแถลงการณ์ประเด็นนี้ คุณวิจิตรไม่สามารถแสดงหลักฐานว่า รายงานข่าวกรองฉบับที่สองแตกต่างจากฉบับแรกอย่างไร อีกทั้งผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติก็ไม่เคยกล่าวถึงรายงานข่าวกรองสองฉบับ เพียงแต่ย้ำว่า รายงานข่าวกรองเรื่องนี้มีเพียง 3 หน้า และมีได้ระบุนามของนายเอกกมล การที่สื่อมวลชนตั้งข้อกังขาเกี่ยวกับข้อแก้ตัวของคุณวิจิตรก็เลวร้ายพออยู่แล้ว สถานการณ์ของคุณวิจิตรเลวร้ายยิ่งขึ้น เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกมาตั้งข้อกังขาคำแถลงของคุณวิจิตรด้วยตนเอง โดยกล่าวว่า รายงานหน่วยข่าวกรองที่ได้รับเป็นชุดเดียวกัน (สยามโพสต์ ฉบับวันเสาร์ที่ 13 มกราคม 2539)

แม้คุณวิจิตรพยายามให้ข่าวสารว่ามีได้เกี่ยวข้องกับถอดถอนนายเอกกมลออกจากตำแหน่งรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้สัมภาษณ์นายสุทธิชัย หยุนในรายการวิทยุของเครือเดอะเนชั่นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2539 ว่า เมื่อนายเอกกมลลาออกจากตำแหน่งเลขาธิการ ก.ล.ต. แล้ว ในคืนวันที่ 25 ธันวาคม 2538 นั้นเอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้แจ้งให้คุณวิจิตรทราบว่า จะเสนอให้คณะรัฐมนตรีถอดถอนนายเอกกมลจากตำแหน่งรองผู้ว่าการ ธปท. ในวันรุ่งขึ้น นายสุรเกียรติ์อ้างว่า คุณวิจิตรเห็นชอบด้วย

คุณวิจิตรเลือกใช้ทิววิธีปิดปากเพื่อซื้อเวลา พอเปิดปากออกมา ก็มีอันทำให้ 'เจ้านาย' ชุนเคือง แต่งหนังสือพิมพ์นั้นกัดไม่ปล่อย ยิ่งปล่อยให้เวลาทอดนานออกไป คุณวิจิตรยิ่งถูกขบลงสู่หุบเหว บัดนี้ หนังสือพิมพ์บางฉบับ ดังเช่น แนวหน้า (ฉบับวันที่ 15 มกราคม 2539) เริ่มเสนอข่าวเกี่ยวกับเสียงเรียกร้องให้คุณวิจิตรลาออกจากตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย